

GERDA VAN WAGENINGEN

Onvoltooid
verleden

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

De trein daverde voort over de rails en het monotone gezoem van de wielen op de spoorrails maakte sommige passagiers behoorlijk slaperig. Ans van der Vecht keek peinzend door het raam van de intercity naar buiten, waar het landschap voorbijzoeft. Bijna thuis, dacht ze met een tevreden gevoel. Ze glimlachte. Ze verheugde zich op het komende weekeinde. De zon had vandaag loeiend warm op het dak van het universiteitsgebouw geschenen, waar ze over een paar weken hoopte af te studeren. De tentamens waren gehaald, nu worstelde ze nog met haar scriptie, al gaf die haar niet zoveel moeilijkheden als haar huisgenote Doortje, omdat Ans het nooit erg problematisch had gevonden woorden op papier goed te formuleren. Dat was een gave, was ze tijdens haar studietijd gaan beseffen. Wat ze straks moest gaan doen als haar bul was uitgereikt, dat wist ze bij lange na nog niet.

Ze was geen buitengewoon begaafde studente geweest en rechten was een richting die door velen werd gekozen. Ze zag haar toekomst niet eens zozeer als jurist, want ze wist dat voor een goede stageplaats op een gerenommeerd advocatenkantoor alleen de allerbeste studenten in aanmerking kwamen. Bovendien was dit een periode waarin het niet zo best ging met de economie, en dat betekende altijd meer aanbod dan vraag op de arbeidsmarkt. Het was niet anders.

Ze had in de afgelopen weken wel een paar open sollicitatiebrieven de deur uit gedaan, maar die hadden nog niet tot uitnodigingen voor een gesprek geleid.

Ans ging verzitten en rechtte haar rug. De trein minderde vaart om het station van Rotterdam binnen te rijden, waar ze moest overstappen op de stoptrein die haar naar Zwijndrecht zou brengen. Daar woonden haar ouders in een van de vele rijtjeshuizen van een fantasieloze buitenwijk, zo'n huis van dertien in een dozijn, maar haar ouders waren er gelukkig mee en vonden het fijn in die buurt te wonen. Soms schudde haar moeder meewarig haar hoofd over het oude en niet zo best onderhouden studentenhuus dat ze in Leiden

deelde met naast Doortje nog vier andere meisjes. Doortje was daar in de afgelopen vier jaar haar beste vriendin geworden: een boerendochter uit Twente die rechten was gaan studeren om beter te kunnen opkomen voor plattelanders. Doortje hoopte over ongeveer een maand klaar te zijn en wilde dan weer in Twente gaan wonen. Maar ze zouden elkaar zeker niet meer uit het oog verliezen. Doortje en zij konden over alles praten en ze konden bovendien ontzettend met elkaar lachen.

Ans had in Leiden een kamer van ongeveer twaalf vierkante meter die, volgens haar vader, meer kostte dan de hypotheek op zijn hele koopwoning. Maar ja, hoge kamerhuren in studentensteden waren al jarenlang een nijpend probleem, en elke dag op en neer reizen was voor haar nooit een optie geweest. Dat ze elk weekeinde hard moest werken om voldoende bij te verdienen, was een onvermijdelijk gevolg van haar keuze om in Leiden te wonen. Maar ze was aan haar vierde en laatste jaar bezig en zou haar studie binnen de daarvoor gestelde termijn afronden, wat veel extra kosten bespaarde.

Haar moeder werkte sinds Ans studeerde twee dagen per week in een grote winkel voor

huishoudelijke artikelen, omdat ze het maar niks vond als haar dochter een grote studieschuld moest opbouwen.

Studiebeurzen waren spreekwoordelijk laag en nog maar net voldoende om haar kamerhuur voor twee of drie weken mee te betalen, laat staan een hele maand, en wat kwamen er niet voor kosten bij! Haar moeder kende meisjes die niet meer mochten studeren van thuis, omdat het niet meer op te brengen was voor hun ouders. Zelf kende ze meerdere studenten die zo'n enorme studieschuld hadden opgebouwd via de daartoe beschikbare leningen, dat ze jarenlang nog niet een eigen huishouden zouden kunnen starten vanwege die enorme schuldenlast.

De trein was inmiddels tot stilstand gekomen en Ans haastte zich naar de gereedstaande stoptrein naar Dordrecht. Het was vol in de trein. Ze moest blijven staan, maar ze was jong en dan deed dat er niet zo toe. Nog even en dan was ze thuis. Vanmiddag hoefde ze niets meer. Vanavond werkte ze van zeven tot elf uur in het restaurant vlak bij de oude veerhaven, en ook op zaterdag, van elf uur in de ochtend tot elf uur in de avond. Zondagmiddag nam ze dan weer de trein terug naar Lei-

den. Ja, studeren bestond voor haar heus niet uit een beetje flierefluiten en het najagen van studentenfeesten! Zolang ze na haar afstuderen nog geen andere baan had, hield ze haar studentenbaantje aan, en met de zomer op komst kon ze misschien op vrijdag ook de hele dag komen werken om een meer riant inkomen te hebben. Maar dat zou inhouden dat ze dan mogelijk weer thuis moest gaan wonen en ze voelde zich onbehaaglijk bij die gedachte. Waarom? Dat was een vraag die ze gewoonlijk maar het liefst wegdruckte. Toch, in die overvolle en door de warmte buiten behoorlijk benauwde trein, liet zich niet helemaal wegdrucken dat ze het heerlijk had gevonden, vier jaar geleden, om haar ouderlijk huis te kunnen verlaten.

Ze was enig kind en had dat altijd jammer gevonden. Soms had ze haar moeder gevraagd waarom die niet meer kinderen had willen hebben, maar daar had ze nooit een bevredigend antwoord op gekregen. En dan was er de altijd wat gespannen verstandhouding met haar vader. Haar hele kindertijd had ze last gehad van dat gevoel. Ze had donker haar net als hij en ook bruine ogen, maar verder hadden ze, als ze heel eerlijk was, eigenlijk niets

met elkaar gemeen. Mam zei soms dat ze leek op haar grootmoeder, de moeder van haar vader, die ze nooit had gekend omdat die al jong was gestorven aan leukemie. Dat zou dan wel zo zijn.

Eindelijk stopte de trein op het station en zocht Ans de oude fiets op, die ze tot haar verrassing altijd weer terugvond. Ze maakte het slot los en fietste naar huis. Als ze moest lopen, zou ze bijna een halfuur onderweg zijn, en dat met haar weekeindtas. Nee, grinnikte ze bij zichzelf, haar was nam ze niet mee. Ze hadden een wasmachine in het studentenhuus en gelukkig waren de andere meisjes net als zij gesteld op een redelijk opgeruimd huis, met een schone keuken en douche, want ze kende studentenhuizen waar ze nog geen kop koffie durfde te drinken. Niet in alle gevallen waren dat huizen waar alleen maar jongens woonden!

Ans haalde diep adem en zette niet veel later haar oude karretje in het schuurtje, voor ze door de tuin de keuken binnenstapte. Haar moeder omarmde haar warm. 'Wat fijn dat je er weer bent, kind.'

Aan de verstandhouding met haar moeder mankeerde helemaal niets, wist Ans. Alles wat

mam verdiende, maakte ze prompt na haar ontvangst aan Ans over, als bijdrage aan haar studiekosten. Haar beurs, het geld van mam, elke maand honderd euro van haar vader, wat volgens hem het maximum was dat hij kon missen, en haar eigen verdiensten in het restaurant, daar moest ze het mee doen en eerlijk is eerlijk, het viel lang niet altijd mee om daarmee rond te komen, maar ze was bijna klaar met studeren en schulden had ze niet gemaakt. Doortje had het gemakkelijk. Ze was een dochter van welgestelde ouders. Haar vader was van boerenafkomst. Ze woonden in een schitterend verbouwde oude boerderij in een fraai gelegen Twents dorp, maar haar vader had in Wageningen gestudeerd en had een goede baan gekregen. Doortje had nooit last van krapte in haar beurs, maar het moest worden gezegd, het meisje had hard gewerkt en er geen misbruik van gemaakt dat ze thuis nooit moeilijk deden over geld. Ze had een broer en een zus die jonger waren. De jongste broer zou in september net als zijn vader in Wageningen gaan studeren. Haar zusje zat op het gymnasium. Soms voelde Ans best een steek van jaloezie op Doortje, maar dat zette ze dan meteen weer van zich af. Geld was niet

alles in het leven, dat had ze immers met de paplepel ingegoten gekregen, en ze wist maar al te goed dat het waar was. Toch had mam er altijd op gehamerd dat ze met een goede opleiding een goede baan zou kunnen krijgen. Geld mocht dan weliswaar niet gelukkig maken, als je er wat meer van had, maakte dat het leven ontegenzeggelijk wel gemakkelijker!

Het meisje liet zich de knuffel van haar moeder welgevallen. 'We hebben gewacht met eten, kindje. Andijviestamppot,' lachte mam opgetogen.

'Lekker.'

Haar vader was altijd veel afstandelijker in zijn begroeting, ze gaf hem min of meer plichtmatig een zoen op de wang en hij keek daarbij niet eens weg van de televisie. Toen hij echter even later zijn bord mee wilde nemen om maar niets te missen van een sportwedstrijd, maakte haar moeder luidkeels bezwaar. 'Als we samen zijn is dat niet erg, pa, maar als Ans er is, eten we aan tafel,' bromde ze goedmoedig. 'Zin in het weekeind, kind?'

Ans schokschouderde. 'Het is een heerlijke avond. Ik ga straks een beetje wandelen of fietsen, misschien wel langs de rivier, en dan een poosje in de tuin zitten.'